

Protokoll fört vid enskild föredragning

Finansavdelningen
Allmänna byrån, F1

Beslutande
Minister
Roger Höglund

Föredragande
Avdelningsjurist
Sofia Higson

Justerat
Omedelbart

Nr 30

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet,
rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

ÅLR 2023/4028

51 F1

Beslut

Beslöts föra landskapsregeringens förslag till promemoria i **bilaga 1, F123E25** till samråd i lagtinget enligt 59 § lagtingsordning (2011:97) för Åland.

Promemoria om EU-kommissionens förslag

1. Uppgifter om EU-kommissionens förslag

Förslagets namn:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén
Förslagets COM-nummer:	COM(2023) 257 final

2. Uppgifter om ansvarigt ministerium och ansvarig tjänsteman i riket

Ansvarigt ministerium i riket:	Finansministeriet
Ansvarig tjänsteman i riket:	Jukka Kekkonen Pauliina Pitkänen

3. Uppgifter om ärendets beredning i landskapet Åland

Diarienummer:	ÅLR 2023/4028
Ansvarig tjänsteman vid LR:	Avdelningsjurist Sofia Higson
Ansvarig minister vid LR:	Minister Roger Höglund
Behandling vid Ålands lagting:	☒ Samråd ☐ I-ärende (kryssa i)
Datum då promemorian föredragits:	19.6.2023

4. Förslagets huvudsakliga syfte och innehåll

Kommissionen har den 17 maj 2023 antagit ett förslag för att reformera unionens centrala tullagstiftning och upphäva förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (nedan *nuvarande tullkodex*). Reformen innehåller bland annat ett förslag till förordning om fastställande av en tullkodex och Europeiska unionens tullbyrå (COM(2023) 258, nedan *ny tullkodex*). Tillsammans med lagstiftningsförslagen har kommissionen utfärdat ett meddelande till Europeiska unionens parlament, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om bakgrunden till och målen för tullreformpaketet "Tullreform: Ta tullunionen till nästa nivå" (COM(2023) 257 slutlig). Syftet med reformen är att dels minska kostnader för tullmyndigheter och företag genom förenklade och moderniserade processer, dels att skydda finansiella och icke-finansiella unionsintressen samt den europeiska inre marknaden genom en gemensam unionsomfattande riskhantering och harmoniserade kontroller. Förslaget finns i skrivande stund på engelska; en översättning till svenska väntas den 7 september 2023.

Förslaget bygger till stor del på den nuvarande tullkodexen, men på grund av det nya digitala och centraliserade arbetssättet har kodexen i stor omfattning reviderats och moderniserats. Två av förslagen som

gör den nya tullkodexen möjlig är inrättandet av EU:s tullbyrå som kommer att styra, koordinera och stödja nationella tullmyndigheter och upprättandet av EU:s tulldatacentral som över tid kommer att integrera och ersätta existerande IT-infrastruktur på tullområdet.

Reformen medför på ett övergripande plan följande förändringar:

- Tulluppgifter behöver endast uppges i ett IT-gränssnitt till EU:s tulldatacentral. Detta möjliggör en förenkling av tullförfaranden och minskning av mängden uppgifter om varor som omfattas av tullklarering. Dessutom möjliggörs en mer enhetlig och centraliserad organisation av tullverksamheten i hela unionen.
- "Trust and Check"-importörer, som uppfyller vissa kriterier, erhåller fler förenklingar som minimerar tullformalitetserna och möjliggör periodisk deklaration. Kriterierna omfattar exempelvis hög kontroll över leveranskedjor, realtidspositionering och finansiell solvens.
- Digitala plattformar anses, i stället för konsumenten, vara importörer och görs därmed ansvariga för tullformaliteter och betalningar.
- Tullbefrielsen för lågvärdesvaror upp till 150 euro tas bort. I stället införs en förenklad uppsättning regler för uträkning av tullar för lågvärdesvaror, vilket minskar tullkategorierna till fyra stycken.

De för Åland viktigaste bestämmelserna i förslaget utgörs av artikel 1.4 som möjliggör förenklade förfaranden för handel med unionsvaror mellan EU:s skatteområden och de områden som står utanför skatteunionen samt artikel 4 som överför befogenheten till kommissionen att, genom delegerade akter, fastställa vilka bestämmelser i unionens tullagstiftning som ska tillämpas på handeln mellan dessa områden. Artikel 1.4 är oförändrad i jämförelse med motsvarande bestämmelse i nuvarande tullkodex. Den föreslagna artikel 4 har förändrats så till vida att den delegerade befogenheten inte längre begränsas till bestämmelser som avser tulldeklarationer, bevis på tullstatus och användning av förfarandet för intern unionstransitering. Inte heller omfattar artikel 4 det villkor som i nuvarande tullkodex föreskriver att förenklingar inte får påverka en korrekt tillämpning av de skattemässiga åtgärder som berörs. Förslaget omfattar dock inte en hänvisning till förenklingar av tullagstiftningen så som föreskrivs i nuvarande tullkodex.

Förslaget planeras att genomföras stegvis under en 15-årsperiod. EU:s tulldatacentral är planerad att öppna för e-handel år 2028. År 2032 kommer övriga importörer och exportörer att valfritt kunna använda tulldatacentralen. År 2038 föreslås att det ska vara obligatoriskt att använda tulldatacentralen.

5. Förslagets förhållande till landskapet

Lagstiftningsbehörigheten hör enligt 27 § självstyrelselag (1991:71) för Åland till riket.

6. Förslagets handläggning i riket och EU:s institutioner

Finlands ståndpunkt bereds av finansministeriet och förslaget behandlas inom statsrådets beredningssektion EU 5 den 20 juni 2023.

Förslaget presenteras för rådet den 26 juni 2023. En inledande behandling i rådet påbörjas i juli, men handläggningen i rådets tull- och momsarbetsgrupper påbörjas i september 2023.

7. Subsidiaritetsprincipen

Till den del reformen gäller förslaget om ny tullkodex har unionen enligt artikel 3(1)(a) fördraget om Europeiska unionens funktionssätt exklusiv befogenhet gällande tullunionen. Subsidiaritetsprincipen är därmed inte tillämplig.

8. Landskapsregeringens ställningstagande till förslaget

Lagstiftningsbehörigheten beträffande utrikeshandel hör enligt 27 § 12 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland till riket. Reformen av tullkodex har särskild betydelse för landskapet i och med Ålands ställning som särskilt skatteområde. Landskapsregeringen har enligt 59 a § självstyrelselagen rätt att delta i beredningen vid statsrådet av Finlands ställningstaganden till beslut som fattas inom Europeiska unionen om saken har särskild betydelse för landskapet. Ålands landskapsregering har fått ta del av finansministeriets utkast till U-skrivelse den 15 juni 2023. Utkastet är dock författat på finska. En svensk översättning skickas enligt informella kontakter med finansministeriet till landskapsregeringen innan U-skrivelsen överförs till riksdagen.

För Åland är det även synnerligen viktigt att den nya tullagstiftningen säkerställer smidigheten i Ålands skattegränsförfaranden. Ålands landskapsregering förenar sig således med statsrådets konstaterande i utkastet till U-skrivelsen.

Landskapsregeringen konstaterar också att förenklade tullformaliteter är en förutsättning för att varuflödet mellan Åland och dess närregion ska fortsätta. Betungande tullformaliteter och kriterier riskerar att hämma det åländska näringslivet, vilket i huvudsak består av små näringsidkare. Med tanke på att handeln i fråga berör unionsvaror är det motiverat med lämpliga förenklingar.¹ I ljuset av det åländska samhällets litenhet och att den berörda handeln omfattar unionsvaror, är det viktigt för landskapsregeringen att den aktuella reformen möjliggör nuvarande och fortsatta förenklingar i handeln med särskilda skatteområden.

Kommissionens delegerade befogenhet stipuleras i artikel 4 i förslaget till fastställande av en tullkodex för unionen. Landskapsregeringen noterar att kommissionen föreslås få befogenhet att specificera de bestämmelser i tullagstiftningen som blir tillämpliga i handeln med unionsvaror som avses i artikel 1(4). Orden "förenklingen av [tullagstiftningen]" har tagits bort i förslaget och någon motsvarande formulering finns inte i artikel 4. Landskapsregeringen anser att innebörden av utelämnandet och tolkningen av

¹ Skäl 13 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

detsamma bör utredas och att det säkerställs att kommissionens delegerade befogenhet inkluderar möjliga förenklingar.

Vidare konstaterar landskapsregeringen att för att undvika oönskade begränsningar vid antagandet av delegerade akter är det viktigt att delegeringen är tillräckligt bred. Innebörden av artikel 4 måste därför klargöras. Landskapsregeringen förutsätter således att riket utreder konsekvenserna av skillnaderna mellan nuvarande artikel 2 och den föreslagna artikel 4 samt kommissionens tolkning av artikeln.

Landskapsregeringen noterar vidare att preambeln till tullkodexen har förändrats till den del skrivningen om att det är motiverat att införa lämpliga förenklingar av tullformaliteter i handeln med särskilda skatteområden har utelämnats. Preambeln är inte juridiskt bindande, men eftersom den reflekterar kommissionens avsikt vore det väsentligt att i det fortsatta arbetet med den nya tullkodexen utreda anledningen till skillnaden mellan den nuvarande och den föreslagna preambeln. Det är viktigt att möjligheten till lämpliga förenklingar av tullformaliteter i handeln med särskilda skatteområden säkerställs.

Landskapsregeringen förbehåller sig rätten att senare vid behov ytterligare komplettera sitt ställningstagande i ärendet.

9. Distribution av landskapsregeringens ställningstagande

Huvudsaklig adressat: Ålands lagting
För kännedom: Landskapsregeringens ministerråd i Bryssel
Enheten för rättsliga och internationella frågor
Lagberedningen